

Gruźlica, informacje dla pacjenta (03.05.2016)

Ulotka informacyjna okręgowych lekarzy ochrony epidemiologicznej dotycząca ochrony przed zakażeniem chorobą zakaźną.

Dlaczego otrzymuje Pan(-i) te informacje?

Choruje Pan(-i) lub istnieją podstawy, aby podejrzewać, że choruje Pan(-i) na gruźlicę i wymaga Pan(-i) leczenia. Niniejsza ulotka zawiera informacje na temat gruźlicy, sposobów leczenia tej choroby oraz działań, jakie należy podjąć.

Czym jest gruźlica?

Gruźlica (określana również jako Tbc lub TB) jest chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterię *Mycobacterium tuberculosis*. Często powoduje zapalenie płuc, ale może również atakować inne części ciała, takie jak węzły chłonne, opłucna, kości, mózg lub nerki. Zwykle objawy choroby pojawiają się po długim czasie (po kilku miesiącach lub latach) od zarażenia. U małych dzieci lub osób z osłabionym układem odpornościowym choroba może rozwijać się szybko i mieć bardzo ciężki przebieg.

Jak można zarazić się gruźlicą?

Chorobą tą można zarazić się od osób cierpiących na gruźlicę płuc lub dróg oddechowych. Prątki gruźlicy przedostają się do powietrza wewnątrz pomieszczeń w momencie, gdy chora osoba kaszle, a następnie do organizmu drugiego człowieka, który wdycha to powietrze. Gruźlicą zaraża się zwykle w wyniku bliskiego i długotrwałego kontaktu. W związku z tym najczęściej na zakażenie narażone są osoby mieszkające w tym samym gospodarstwie domowym co chory. Rodzice mogą zakazić swoje dzieci, ale na ryzyko narażeni są również przyjaciele osób chorych. Rzadziej zdarza się, aby do zakażenia doszło podczas kontaktu przez krótki czas lub podczas okazjonalnych spotkań, np. w miejscu pracy czy w szkole.

Czym się objawia gruźlica?

Typowe objawy to zmniejszenie masy ciała, długotrwały kaszel, nocna potliwość i gorączka. Objawy zależą od tego, które organy zostaną zajęte przez bakterie wywołujące gruźlicę. Gruźlica układu oddechowego często powoduje długotrwały kaszel. Inne objawy mogą obejmować obrzęki (gruźlica gruczołów chłonnych) lub ból (gruźlica kości lub jamy brzusznej). Objawy gruźlicy mogą być różne w zależności od czasu trwania choroby – od prawie niezauważalnych do bardzo ciężkich.

Jak bardzo zakaźna jest gruźlica?

Osoby cierpiące na gruźlicę płuc, u których bakterie gruźlicy znajdują się w próbce płwociny, mogą być bardzo dużym źródłem zakażenia przed rozpoczęciem leczenia. Zakaźność zmniejsza się szybko podczas pierwszych kilku tygodni leczenia. Osoby chore na gruźlicę innych organów niż płuca lub drogi oddechowe nie są źródłem zakażenia. Małe dzieci chore na gruźlicę prawie nigdy nie zakażają innych. Gruźlica nie przenosi się poprzez odzież ani inne przedmioty. Chorobą tą nie można się także zakazić na zewnątrz pomieszczeń.

Czy gruźlica jest niebezpieczna?

Jeśli nie jest leczona, bakterie gruźlicy mogą rozprzestrzenić się i zająć inne organy. Nieleczona gruźlica może prowadzić do ciężkich uszkodzeń organów i czasami nawet zagrażać życiu. Małe dzieci oraz osoby z obniżoną odpornością są szczególnie narażone na ciężki przebieg tej choroby. Chorzy na gruźlicę dróg oddechowych mogą zarażać innych.

Jak leczy się gruźlicę?

Gruźlicę leczy się lekami zabijającymi bakterie powodujące tę chorobę. Leczenie jest długotrwałe i trwa przez wiele miesięcy. Podczas leczenia należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń lekarza. Niektóre leki muszą być przyjmowane na czczo (często godzinę przed śniadaniem). Należy również zadbać o to, aby nie pominąć żadnej dawki leków. Trzeba postępować zgodnie z zaleceniami lekarza. Zaniedbania podczas leczenia mogą spowodować, że bakterie uodpornią się na stosowane leki i tym trudniej będzie zwalczyć chorobę. Leki stosowane w leczeniu gruźlicy są bezpłatne, jak również wizyty kontrolne.

Monitorowanie osób z kontaktów – co to oznacza?

Niezwykle istotne jest zidentyfikowanie osób zarażonych gruźlicą w celu wdrożenia u nich leczenia – po pierwsze, aby ograniczyć ryzyko wystąpienia szkód w ich organizmie (zob. powyżej), a po drugie, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się infekcji. Z tego powodu chory, u którego zdiagnozowano gruźlicę, zobowiązany jest do wskazania osób, z którymi miał bliski kontakt poprzez wspólne zamieszkanie lub częste spotkania i które mogły zostać przez niego zakażone lub same być źródłem zakażenia. Osoba zarażona chorobą nie musi mieć jej objawów.

Gruźlica to choroba regulowana ustawowo – co to znaczy?

Oznacza to, że osoba chora na gruźlicę zobowiązana jest prowadzić tryb życia ograniczający do minimum ryzyko zakażenia innych.

Osoba chora na gruźlicę lub z podejrzeniem gruźlicy **zobowiązana jest przestrzegać wytycznych** przekazanych przez lekarza prowadzącego leczenie:

- Osoba chora na gruźlicę zakaźną
 - może być zmuszona do hospitalizacji,
 - nie może pracować, uczęszczać do szkoły ani na zajęcia dodatkowe do czasu, gdy przestanie być źródłem zakażenia i gdy lekarz zezwoli na kontakty z innymi ludźmi.
- Osoba chora na gruźlicę zobowiązana jest uczęszczać na wizyty kontrolne wyznaczone przez lekarza prowadzącego.
- Osoba chora na gruźlicę zobowiązana jest powiadomić swojego lekarza, jeśli zamierza zmienić miejsce zamieszkania.

Jeśli taka osoba otrzymała wytyczne dotyczące postępowania, z którymi się nie zgadza, może skontaktować się z okręgowym lekarzem ochrony epidemiologicznej w swoim regionie.

Dostępność dodatkowych informacji

Więcej informacji na temat gruźlicy można uzyskać na stronie:

www.1177.se

www.folkhalsomyndigheten.se